

Přírodní zahrada

Co je přírodní zahradou? Jak má taková zahrada vypadat? Je to zahrada v přírodě? Nebo zahrada na kraji vsi, pokračující do luk a lesů? A může vůbec být ve městech? Mohu do ní chodit, abych nerušil živočichy? Mohu sekat trávu? A jak často? Mohu mít takovou zahradu i já? A má to smysl? ... Odpovědi na tyto i na mnohé další otázky se Vám pokusíme předestřít nyní i v rámci kampaně Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, která probíhá v našem regionu. V měsících květnu a červnu se na několika místech Zlínského kraje budou konat akce na podporu přírodních zahrad.

Kampaň připravilo sdružení Líska ve spolupráci s Centrem Veronica Hostětín a dalšími organizacemi a školami s finanční podporou Zlínského kraje.

Co to tedy je "Přírodní zahrada"?

Je to zahrada, která slouží nejen člověku a jeho potřebám, ale umožňuje život velkému množství rostlin a živočichů.

Proč tomu tak je?

V posledních letech zahrady nenápadně ustupují výstavbě, mění se ze zahrad užitkových na okrasné nebo dokonce jen na prázdné travnaté plochy. Mnohé z těch, které zbývají, jsou často intenzivně chemicky ošetřovány. Takovéto zahrady se stávají nestabilními "pustinami" závislými na často opakovaných zásazích člověka.

I obyčejná zahrada však může být malou přírodní rezervací, která:

- umožňuje celé rodině relaxovat, setkávat se, radovat a tvořit
- produkuje pro vás čerstvé a zdravé potraviny bez chemie
- nabízí životní prostor živočichům, kterým ubývají úkryty v krajině
- je esteticky krásná a pestrá s množstvím různých stanovišť
- je místem pozorování, poznávání a učení se přírodním procesům.

Pro podporu trvale udržitelného zahradničení vznikl projekt "Přírodní zahrady", který má ukázat, že hospodařit se dá bez chemie, ve spolupráci s divokými rostlinami a živočichy.

Jak "Přírodní zahrada" vypadá?

Přírodní zahrada může mít mnoho podob. Může být rozlehlá i malá, městská i na samotě, upravená i divoká, užitková či okrasná. Všechny zahrady však spojují tři důležité základní principy:

- nepoužívání umělých minerálních hnojiv
- nepoužívání pesticidů ani jiných chemických postřiků
- nepoužívání rašeliny k úpravě půdy

Jejich dodržováním se šetrně chováme k životnímu prostředí, krajině, vodě, organismům i nám samotným.

Dále by na zahradě měly být využity alespoň některé z přírodních prvků

- živý plot z divokých keřů
- louka, prvky louky
- ponechání volně rostoucích rostlin
- divoký koutek
- mimořádná stanoviště (vlhká nebo suchá)
- listnaté stromy
- květiny a kvetoucí trvalky

Při obhospodařování přírodní zahrady bychom neměli zapomenout na

- kompost
- místa pro zvířecí pomocníky (budky, úlky, dutiny)
- využití dešťové vody
- užívání k přírodě šetrných materiálů a postupů
- mulčování
- pěstování zeleniny a bylinek
- pěstování ovocných stromů a bobulových keřů
- využívání smíšených kultur a střídání plodin
- využití zeleného hnojení

Máte taky takovou zahradu, nebo byste takovou rádi měli? Obejdete se bez rašeliny, rozpustných minerálních hnojiv a pesticidů? Jsou na Vaší zahradě přítomny alespoň některé z výše uvedených přírodních prvků a používány alespoň některé z uvedených způsobů péče o zahradu? Splňujete-li tato kritéria, můžete se přihlásit do společenství přírodních zahrad a získat plaketu „Přírodní zahrada“. Živočichové, rostliny i další organismy budou žít na této zahradě i bez certifikátu, plaketou vyvěšenou na plotě však dávejte najevo svoji filozofii a šíříte tak myšlenku trvale udržitelného zahradničení. Budete překvapeni, co na ni budou říkat lidé kolem vás.

Podrobnosti o projektu Přírodní zahrada s mnoha odkazy a zkušenostmi lze nalézt na www.veronica.cz nebo na www.prirodnizahrada.eu (www.cz.natur-im-garten.at). Zaujala-li vás myšlenka přírodních zahrad a máte-li jakékoliv pochybnosti, můžeme vám poskytnout poradenství, aby vaše zahrada byla oázou nejen pro vás, ale i pro živočichy a rostliny, aby byla zdravá a pestrá. Vaše dotazy rádi zodpovíme v [Ekologické poradně Veronica](#) nebo přímo v Hostětíně, kde můžete navštívit ukázkovou přírodní zahradu u Centra Veronica. Lze navštívit též mnohé z certifikovaných přírodních zahrad, jejichž mapu naleznete na http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr.

Jak to vypadá v zahradě Centra Veronica v Hostětíně?

Naši zahradu postupně budujeme. Ornou půdu původní záhumenky jsme zalučnili a osázeli starými a původními odrůdami ovocných stromů. Na podzim u nás můžete ochutnat kožuchy, panenská jablíčka, hrušky, durancie i trnky bystřičky. Kvetoucí rostliny louky a několika květinových záhonů poskytují potravu mnoha druhům hmyzu, který zde má podmínky pro svůj vývoj – a to jak v úkrytech přírodních i námi vybudovaných. Část zeleniny pěstujeme ve sluneční pasti a na vyvýšeném záhoně, prohlédnout si můžete i spirálu s jezírkem. Nechybí ani kompost, veliká hromada větví pro domov ježků, ukázkový hadník, budka pro netopýry, budky pro drobné pěvce, čmeláčí úl, domečky pro hmyz, škvorovníky, hromada tlejících dřev pro brouky, kamenná zídka.

Zahrada patří i dětem. Mohou se schovávat a probíhat bludištěm z vrbiček, zalézat do polozapuštěné dřevěné nory, zahrát si na dřevěný xylofon, vyzkoušet své pohybové schopnosti a fantazii v divočině v okolí drobného potůčku, pozorovat život všude kolem, odpočívat i snít. V zahradě jsou rozmístěny tabule seznamující s myšlenkou přírodních zahrad, jejich jednotlivými prvky, rostlinami i živočichy.

Zahrada je návštěvníkům otevřená celoročně. Po předchozí telefonické dohodě je možná procházka s výkladem. Žáci základních škol se s myšlenkou přírodních zahrad seznámí v programu „Živá zahrada“. V budově Centra se můžete ubytovat a v přírodní zahradě strávit třeba celý víkend.

Karla Vincenecová
ČSOP Veronica Hostětín

Kontakt: www.liska-evvo.cz
<https://www.facebook.com/prirodnizahrada>